

Chiritoiu, despre investigatia CE privind Unitatea 1 de la Cernavoda: Este o procedura standard; ne asteptam la o decizie favorabila la începutul anului viitor

Deschiderea de catre Comisia Europeana a unei investigatii aprofundate privind ajutorul de stat pentru retehnologizarea reactorului 1 de la Cernavoda este o procedura standard pentru proiectele energetice de mare complexitate si, având în vedere practica decizionala în cazuri similare, ne asteptam la o decizie favorabila la începutul anului viitor, a declarat, pentru AGERPRES, presedintele Consiliului Concurentei, Bogdan Chiritoiu.

"Deschiderea unei investigatii aprofundate de catre Comisia Europeana este o procedura standard pentru proiectele de infrastructura energetica de mare complexitate, cum sunt cele din domeniul nuclear. Aceasta etapa permite Comisiei sa analizeze în detaliu mecanismele de sprijin propuse, sa solicite clarificari suplimentare si sa ofere partilor interesate oportunitatea de a-si exprima punctele de vedere. Proceduri similare au fost aplicate în toate cazurile proiectelor nucleare din Uniunea Europeana, precum cele din Franta, Ungaria, Polonia sau Cehia. Istoricul acestor investigatii arata ca ele s-au finalizat cu decizii pozitive, dupa clarificarea preocuparilor exprimate de CE, confirmând conformitatea proiectelor cu normele europene privind ajutorul de stat", a explicat Chiritoiu.

Potrivit acestuia, Comisia considera ca proiectul este necesar si faciliteaza dezvoltarea unei activitati vitale pentru independenta energetica si atingerea tintelor climatice ale Uniunii Europene, iar în cadrul acestei investigatii se vor clarifica câteva aspecte tehnice pentru a asigura echilibrul pietei.

"Vom continua sa colaboram strâns si transparent cu reprezentantii Comisiei Europene pentru a furniza toate argumentele necesare si, în acelasi timp, vom colabora îndeaproape cu toate institutiile române implicate pentru a asigura conformitatea masurii cu regulile europene în materie de ajutor de stat. Având în vedere practica decizionala în cazuri similare, ne asteptam la o decizie favorabila la începutul anului viitor", a precizat presedintele Consiliului Concurentei.

Comisia Europeana a anuntat joi, printr-un comunicat, ca a deschis o investigatie aprofundata pentru a evalua daca sprijinul public pe care România intentioneaza sa îl acorde pentru retehnologizarea si prelungirea duratei de viata a Unitatii 1 a Centralei Nucleare de la Cernavoda este conform cu normele UE privind ajutoarele de stat.

În ianuarie 2026, România a notificat la Bruxelles intentia sa de a sprijini retehnologizarea reactorului Unitatii 1 a Centralei Nucleare de la Cernavoda, cu mentinerea aceleiasi capacitati de productie a energiei electrice, respectiv 706 megawati, astfel încât acesta sa poata functiona pentru înca 30 ani.

Reactorul Unitatii 1 a fost pus în functiune în 1996. În prezent, acesta asigura aproximativ 10% din necesarul de energie electrica al României.

Întrucât în 2027 reactorul ar urma sa ajunga la sfârșitul duratei sale de viata estimate, prelungirea vietii acestuia cu un nou ciclu de exploatare de 30 ani este esentiala pentru asigurarea disponibilitatii pe termen lung a energiei electrice cu emisii scazute de dioxid de carbon. Obiectivul proiectului este de a spori securitatea aprovizionarii cu energie electrica a României si de a contribui la obiectivele de decarbonizare ale Uniunii.

România intentioneaza sa sprijine retehnologizarea unitatii nucleare prin patru masuri: un grant în valoare de 600 milioane euro; garantii de stat pentru împrumuturile contractate pentru finantarea investitiei; un contract bidirectional pentru diferenta (CfD) cu o durata de 30 ani, menit sa asigure venituri stabile centralei; un mecanism

de protectie în cazul unor modificari reglementare în timpul constructiei si exploatarei.

"În aceasta etapa, pe baza evaluarii sale preliminare, Comisia considera ca proiectul este necesar si ca ajutorul faciliteaza dezvoltarea unei activitati economice. Cu toate acestea, Comisia are îndoieli cu privire la conformitatea deplina a masurii cu normele UE privind ajutoarele de stat", se arata în comunicat.

Din acest motiv, CE a decis sa deschida o investigatie aprofundata pentru a stabili: adecvarea si proportionalitatea pachetului de ajutor; impactul masurii de ajutor asupra concurentei de pe piata si daca acesta este redus la minimum; conformitatea cu alte dispozitii ale legislatiei UE, în special cu principiile care guverneaza conceperea schemelor de sprijin sub forma de contracte bidirectionale pentru diferenta, principii prevazute la articolul 19d alineatul (2) din Regulamentul privind energia electrica.

"Întrucât exista mai multe masuri de ajutor care, împreuna, pot limita riscurile pentru beneficiar, este important sa se asigure ca nu se acorda în ultima instanta un quantum al ajutorului mai mare decât este necesar. În special, Comisia are îndoieli cu privire la faptul ca pachetul propus asigura un echilibru adecvat între reducerea riscurilor pentru a crea conditii favorabile pentru investitii si mentinerea stimulentei pentru o conduita eficienta, evitând în acelasi timp transferul excesiv al riscurilor catre stat", se scrie în documentul Executivului comunitar.

De asemenea, CE "se teme" ca mai multe elemente esentiale ale contractului pe diferenta nu ofera stimulente eficiente în materie de exploatare si întretinere. Astfel, în etapa actuala, Comisia nu poate conclud ca exista suficiente garantii care sa împiedice transferul ajutorului catre consumatori sau anumiti participanti la piata.